

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 313. Usque Ad Annum 361

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117778

§. 10. Tractatus S. Hilarii de Synodis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66022)

te erant Episcopi, tamque a cupiditate
alieni.

Sæculum IV.
A.C. 359.

§. X.

Tractatus S. Hilarii de Synodis.

Gallia, & Britannia Episcopos, qualis
Orientalium fides esset, optime do-
cuerat S. Hilarius in scripto ex Phrygia
ad eos misso, nempe in Tractatu suo de
Synodis, circa finem anni 358. illo tem-
pore, quo de loco Concilii in Oriente
celebrandi deliberabatur, composito. In
hoc tractatu S. Hilarius diversas fidei for-
mulas explicat, quas Orientales a tem-
pore Concilii Nicæni ediderant, ut Oc-
cidentalibus ostenderet, eas bonas esse,
aut saltem tolerabiles, nec eas recipien-
tes pro Arianis habendos. Tum rogat,
ut

Sup. XIII.

§. 34.

Hilar. de
Synod.

nostro vel est ignorantia non ferenda, vel turpe
mendacium. Nam non ideo ad Concilia profi-
discebantur Episcopi Catholici, ut discerent, sed
ut docerent, & definirent, quid Hæreticis obsti-
natis credendum. Ita ad Concilium Tridenti-
num venerunt Episcopi, non ut discerent, an Lu-
theri errores ab Ecclesia jam dudum in aliis Hæ-
reticis damnatissimi tolerari possent, sed ut
omnium Episcoporum consensu Novatorum con-
tumacia vel frangeretur, vel confunderetur, &
Fideles in vera fide confirmarentur. Alii erro-
res hujus Versionis Germanicæ sunt innumeri.

Hist. Eccles. Tom. III.

Ccc

Sæculum IV. ut ipsi de formulis istis, quarum expli-
 A. C. 359. cationem a se petierant, iudicium fe-
 rant, sed non prius, quam totum ejus
 scriptum legissent. Prima, quam expli-
 cat, formula est illa Semi-Arianorum eo-
 dem anno 358. in Concilio Ancyrano
 condita, utque facilius capi possit, prius
 illam refert, quam puri Ariani Sirmii an-
 no 357. composuerant, eamque vocat
 Ofii, & Potamii blasphemiam, quod Po-
 tamium auctorem haberet, & ei Ofius
 infirmitate lapsus subscripsisset. Ex de-
 finitione Ancyrana non plura, quam duo-
 decim anathemata explicat, inter quæ
 ultimum, vocem Consubstantialis dam-
 nans, non legitur, nempe quod cum cæ-
 teris publicatum non fuerat. Nihilomi-
 nus etiam hac ex parte excusari possunt
 Patres Ancyrani, si dicatur; eos non ali-
 ter, quam in illo malo sensu vocem,
 Consubstantialis, damnasse, quo a qui-
 busdam accipiebatur. Altera formula,
 quam S. Hilarius explicat, est illa Con-
 cillii Antiocheni Dedicacionis anno 341.
 apud Orientales celeberrima; est nem-
 pe ex duabus, quæ in Concilio propositæ
 fuerunt, posterior, quam nonaginta se-
 ptem Episcopi præsentibus approbarunt;
 hæc S. Luciani opus esse ferebatur, &
 nihil deest, nisi vox consubstantialis, sed
 eo ipso illis magis placebat, qui hanc vo-
 cem suspectam habebant. S. Hilarius
 hanc

hanc formulam totam esse Catholicam Sæculum IV. A. C. 359.
 monstrat. Tertio loco adducit formu- Sup. XII. §. 40.
 lam Concilii Sardicensis, nempe Conci-
 liabuli Philippopolitani, cui Sardicensis
 nomen falso tribuebant, Confessio tamen
 illa erat Catholica, sola voce consubstan-
 tialis omissa. Quarto explicandam assu- Sup. XIII. §. 6.
 mit formulam primi Concilii Sirmiensis,
 acti anno 351. ab Orientalibus contra
 Photinum cum viginti septem anathe-
 matibus, quæ quidem expresse Semi-
 Arianorum Doctrinam non excludunt,
 at neque manifeste errorem continent,
 econtra aperte plures errores Pure-Aria-
 norum, Sabellii, & Photini damnant.
 Et hoc est, quod S. Hilarius inculcat.

*Tum, ne miremini, fratres mei! sub-
 jungit: tantam formularum fidei multi-
 tudinem, has enim hæreticorum furor red-
 didit necessarias; maxime profecto Eccle-
 siæ Orientales periclitantur, cum vari* Tractatus S. Hilarii.
*sunt, etiam Episcopi, qui vel hanc for-
 mularum istarum fidem, quam vobis ex-
 plicari, & judicandam relinquo, teneant.*
*Sciens loquor, quæ auribus meis audiui,
 & oculis meis vidi; si Episcopum Eleu-
 sum, & cum ipso paucissimos excipiatis,
 plurima pars decem Provinciarum Asiæ,
 ubi moror, Deum ignorant, aut ideo
 cognoscunt, ut blasphemant. Scandala,
 schismata, infidelitas dominantur. O vos
 felices! qui fidem Apostolicam puram ser-
 vastis!*

Sæculum IV. vastis! & tot scriptas fidei formulas ba-
A. C. 359. *stenus ignorastis, sed quod corde credidi-*
stis, ore fuistis confessi! Illas voces de-

inde exponit, quæ propter suam ambi-
 guitatem Occidentalium fidem Orienta-
 libus suspectam reddebant; primo loqui-
 tur de voce, substantia, ostendens, quam
 perverso sensu accipi possit hæc proposi-
 tio; unam esse Patris, & Filii substan-
 tiam, nam concipi poterat vel una sola
 Persona subsistens, aut eadem substantia
 in duas partes divisa. Ideo suadet, ut
 prius distincte explicemus, quid de Pa-
 tre, & Filio credamus, antequam una
 hac voce fidem nostram complectamur.

p. 352. Ulterius explicat vocem: similis, ait-
 que: idem esse dicere, Filium similem
 esse Patri in omnibus, & dicere Patri
 esse æqualem. Itaque vox *homoiousios*,

p. 354. quod significat similem in substantia,
 æque bono sensu accipi potest, quam *bo-*
moousios, quod significat substantia eun-
 dem. Tum S. Hilarius ad Orientales
 bonæ fidei convertitur, ut dubia eorum,

p. 358. de voce, *Consubstantialis*, hærentia tol-
 lat, & referens Nicænum Symbolum,
 ostendit, hanc vocem nulla alia causa
 fuisse adhibitam, quam ut veri Ariani
 damnarentur, dicentes, Filium esse sim-
 pliciter creaturam, & ut demonstraretur,
 Filium ex eadem Patris substantia fuisse
 productum. Tum generatim, aptam
 vocem

vocem non supprimi debere, eo quod ^{Sæculum IV.} perverse accipi possit, probat ab exem- ^{A. C. 359.} plo hæreticorum, SS. Scripturis abuten-
tium. Urget Orientales, ne dum ob-
stinate vocem *homoousios* rejiciunt, suum
illud *homoiousios* suspectum reddant, sed
de vocibus non litigent, cum in sensu
convenient. Tum hæc verba notatu
digna addit: *Testem invoco Dominum*
Cæli, & terræ! me priusquam de disce-
ptatione audivissem, utramque semper vo-
cem probasse, & credidisse, quod HOMOIOU-
SIOS idem significet, ac HOMOOUSIOS, ni-
nilque possit alteri natura simile esse, quin
sit ejusdem naturæ. Jam diu baptiza-
tus, & aliquanto tempore Episcopus nihil
de fide Nicæna, nisi paulo ante exilium
meum audivi, sed ex SS. Evangeliiis &
Apostolorum scriptis horum sensum di-
diceram.

§. XI.

Concilium Ariminense.

Episcopi Galliæ, hoc modo de fide ^{Athan. de} Orientalium præmoniti, cum aliis ^{Synod. p.} Occidentis Episcopis Ariminum, cele- ^{874.} ^{Sever. l. 2.} ^{p. 419.} brem Italiæ urbem, in ora maris Adria-
tici positam, convenerunt. Frequen-
tissimus fuit Conventus, ubi ultra qua-
dringentos Episcopos, atque inter illos
octoginta ferme Ariani numerabantur.
Inter Catholicos, quos novimus specta-
tissimi